

De Droom van het Leerorkest



Omdat muziek voor iedereen is

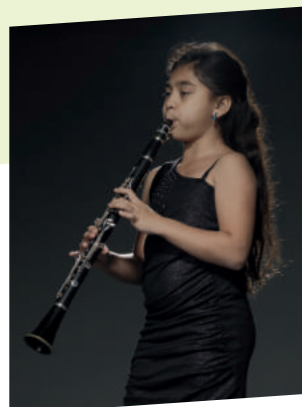
INSTRUMENTENDEPOT



MUZIEK VOOR IEDEREEN!

Het Leerorkest heeft sinds de oprichting ruim tien jaar geleden een enorme vlucht genomen. In Amsterdam leren jaarlijks bijna 5.000 kinderen een muziekinstrument bespelen. In die wijken waar extra aandacht hard nodig is. Ook buiten Amsterdam schieten de Leerorkesten als paddenstoelen uit de grond. We hebben een Instrumentendepot opgezet, met inmiddels 8.000 muziekinstrumenten in beheer. In heel Nederland krijgen kinderen voor wie muziekles helemaal niet vanzelfsprekend is, gratis een instrument in bruikleen. Mede dankzij vele partners, vrijwilligers, de steun van H.M. Koningin Máxima en ambassadeurs zoals Tania Kross, Freek de Jonge en prof. dr. Erik Scherder hebben we onze droom een stap dichterbij gebracht.

Maar we zijn er nog lang niet. Met de hulp van uw organisatie realiseren we graag onze volgende grote stappen.



Maak kennis met Yashila, Floor, Justin en Boadu — de jongens en meisjes voor wie u het verschil kunt maken. Zij leren onder schooltijd een instrument bespelen. En treden op voor een groot publiek, in hun eigen symfonieorkest. Voor hun ouders, in het verzorgingstehuis, op een festival... maar ook in de Beurs van Berlage, Het Concertgebouw of op tv. Bij Podium Witteman of De Wereld Draait Door.

Onze onderscheidende aanpak

We geven ieder kind een muziekinstrument in bruikleen. Op hun eigen school leren alle kinderen een muziekinstrument bespelen, onder schooltijd, van professionele muziekdocenten. Vanaf het begin leren we hen samenspelen in hun eigen symfonieorkest. Met hun orkest treden ze op voor een groot publiek, live. Om hen daarmee trots te maken, plezier te geven, van alles te leren, maar ook om te laten zien waartoe zij met begeleiding, aandacht en toewijding allemaal toe in staat zijn. En dan juist voor die kinderen in die wijken waar muziekonderwijs en spelen in een orkest al helemaal niet vanzelfsprekend is.

ONS GROTE DOEL

Het Leerorkest wil ieder kind de kans geven om een instrument te leren bespelen en samen muziek te maken. De muzikale ontplooiing in een Leerorkest geeft jongeren de vaardigheden die zij hard nodig hebben voor de 21e eeuw.

Muziek maken geeft een **boost** aan de sociale vaardigheden, de emotionele en de cognitieve ontwikkeling van kinderen. Het bevordert intelligentie, creativiteit, concentratie en discipline. Maakt trots en **verbindt**. Dat krijgen we steeds weer terug van ouders, leerkrachten en onze eigen muziekdocenten. En het wordt door wetenschappelijk onderzoek bevestigd.

Met een Leerorkest op school krijgt ieder kind de kans om de **positieve effecten** van muziek te ervaren. Net zoals ieder kind ook leert lezen en schrijven. Voor veel kinderen is kennismaken met een symfonisch muziekinstrument en klassieke muziek absoluut niet vanzelfsprekend. Het Leerorkest geeft kinderen de kans om **spelers** te zijn in plaats van buitenstaanders.

We willen ook dat ieder kind de kans krijgt om te leren **genieten** van kunst en cultuur. Om te ontdekken hoe leuk en **magisch** het is. Het Leerorkest spreekt alle sluimerende **talenten** aan: van genietende toehoorder, enthousiaste amateur tot professioneel musicus. Op jonge leeftijd leggen we de kiem voor de toekomst.



Marco de Souza, oprichter en directeur van het Leerorkest:

‘We brengen de muziekschool naar de kinderen’

‘Toen we meer dan tien jaar geleden begonnen in Amsterdam-Zuidoost zagen we dat de kinderen niet naar de muziekschool kwamen. Dus we hebben de muziekschool naar hen gebracht. Maar dan wel binnen schooltijd, want daar heb je ze allemaal samen en kun je iedereen bereiken. Met een speciale methodiek: je leert hen samenspelen in een symfonisch orkest. Oftewel: een voetbalelftal dat altijd wint! Met professionele muziekdocenten en speciaal voor dit doel ontwikkelde muziekstukken. En niet in de laatste plaats: ieder kind krijgt gratis de beschikking over een eigen instrument, 24-7. Om dat mogelijk te maken hebben we met partners het Instrumentendepot opgezet.’

VOOR DE HAPPY FEW?

Muziek maken is een verrijking voor kinderen. Maar muziekonderwijs is vaak nog voor de *happy few*. Wij vinden dat kunst voor iedereen is. Wij willen ervoor zorgen dat de drempel veel lager wordt, zodat kinderen in achterstandsposities evengoed de kans krijgen om muziek te leren maken en ook thuis een instrument hebben om te kunnen oefenen.

Zelfs in Amsterdam, een van de rijkste en meest populaire steden van Europa, krijgt hooguit 3 tot 5 procent van de kinderen de kans om een muziekinstrument te leren bespelen; in de wijken waarin wij actief zijn nog minder. Voor veel kinderen is een muziekinstrument leren bespelen helemaal niet vanzelfsprekend. Daarom werkt het Leerorkest bijvoorbeeld ook landelijk samen met het Jeugdcultuurfonds en met het Jongerencultuurfonds Amsterdam. De kinderen op wie wij ons samen richten groeien op in omstandigheden die heel anders zijn dan die van veel leeftijdgenoten. Wat wij dagelijks zien, wordt door de armoedecijfers bevestigd: dat nog veel kinderen het allesbehalve makkelijk hebben en daardoor beginnen ‘met een drie-nul achterstand’.

In Amsterdam Nieuw-West groeit een kwart van de kinderen op in minimahuishoudens en in Amsterdam-Zuidoost maar liefst een derde.

Cijfers 2016, Gemeente Amsterdam, afdeling Onderzoek, Informatie en Statistiek (OIS).



Jade en het Leerorkest

Jade, uit groep 7, heeft al twee jaar vioolles. Gewoon op school, onder schooltijd, in het Leerorkest. Ze repeteert samen met alle andere kinderen. En soms geven ze ook een optreden. Ze is trots als haar ouders komen kijken en haar broer en zusje. Haar favoriete muziekstukken zijn WakaWaka van Shakira en de canon van Pachelbel. Sinds dit jaar speelt ze ook in het naschoolse orkest. Ze oefent dagelijks thuis op haar viool, die ze tevoorschijn haalt uit de mooie koffer die onder haar bed ligt. Haar zusje zit in groep 4 en mag volgend jaar ook een instrument uitkiezen op school. Haar broer zit al op de middelbare. Thuis hebben ze het krap. Geld voor nieuwe kleren is er vaak niet, laat staan voor uitstapjes, sportclub of muziekles. Alles gaat op aan wonen en eten.

Vanwege de privacy van onze leerlingen is dit portret gefingeerd. Er zijn vele leerlingen zoals Jade.

We zien onze missie niet alleen als een inspiratie of een 'morele plicht', we zijn er ook van overtuigd dat investeren in onze kinderen een rotsvaste investering is. Voor de kinderen zelf maar ook voor de stad Amsterdam en voor Nederland. Een investering in een stad waar niemand wordt afgeschreven maar iedereen zich kan ontwikkelen en kan meedoen. In sociaal, economisch en cultureel opzicht. Wij zien de kracht van muziek en samenspel, wat dit betekent voor kinderen als Shenelly uit Noord en Zidane uit Zuidoost, en hoe zij op hun beurt weer voor ons en onze maatschappij een inspiratiebron zijn.

Helpt uw organisatie om te investeren in de kinderen van Amsterdam en Nederland?

Wanneer alle kinderen binnen en buiten Amsterdam de kans krijgen om een muziekinstrument te leren bespelen, over een eigen thuisinstrument kunnen beschikken, samen kunnen spelen in een orkest, én als muziek maken vast onderdeel is van het schoolcurriculum, pas dán is de door ons mede aangejaagde beweging in Nederland echt 'geland'.



Prof. dr. Erik Scherder, hoogleraar klinische neuropsychologie en Leerorkest-ambassadeur:

'Muziek maken is bij uitstek verrijking'

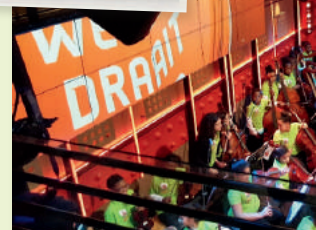
'Er zitten heel veel kanten aan muziek maken. Wanneer je muziek speelt, heb je een motorische activiteit. Zie je ook het notenschrift, dan ben je visueel-ruimtelijk bezig. Vervolgens hoor je de muziek, waardoor weer de auditieve cortex wordt gestimuleerd. Stel je voor dat je ook nog eens geëmotioneerd raakt door muziek, dan wordt nog eens een enorm netwerk in je brein geactiveerd.

Je moet eigenlijk steeds denken aan neuronale netwerken. En dat allemaal in hersenen die nog in ontwikkeling zijn! En die hersenen ontwikkelen zich helemaal top als je ze uitdaagt, als er nieuwe dingen zijn, als je ze verrijkt. Muziek maken is dus bij uitstek verrijking. Bij kinderen zijn veel van die gebieden in de hersenen in ontwikkeling. Wat is er beter dan daaraan impulsen te geven? Het is zo essentieel in de ontwikkeling, in het leggen van nieuwe verbindingen, nieuwe contacten in dat brein.'

BEHAALDE MIJLPALEN

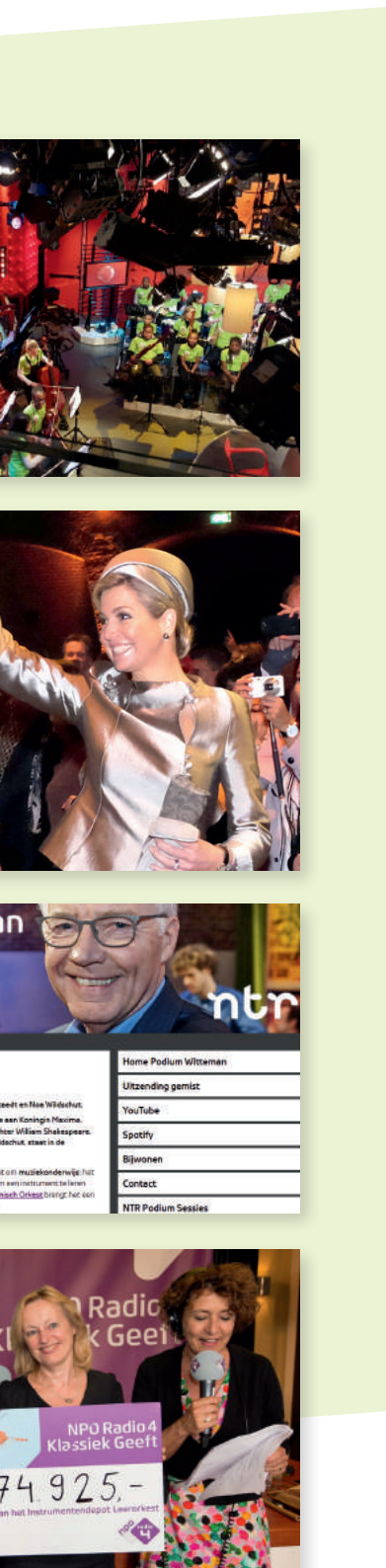
Wat heeft het Leerorkest dankzij intensieve samenwerking en steun van vele partners in de eerste tien jaar bereikt?

- Jaarlijks leren in Amsterdam bijna 5.000 kinderen een muziekinstrument bespelen; er zijn 32 Leerorkesten, er doen 20 scholen mee. In Noord, Oost, Zuidoost en Nieuw-West. Naast de lessen op de basisscholen zijn er naschoolse wijktaalent-orkesten gestart. Ook is er een speciale pilot in het vmbo.
- Van Groningen tot Bergen op Zoom — en sinds kort ook in Willemstad, Curaçao — volgen nieuwe Leerorkesten en soortgelijke muziekonderwijsinitiatieven het Amsterdamse voorbeeld. Wij helpen hen met onze expertise én met instrumenten.
- We hebben een nieuwe infrastructuur voor muziekonderwijs opgebouwd, samen met de basisscholen waarmee we intensief samenwerken. De innovatieve aanpak van het Leerorkest wordt wel een 'kleine revolutie' genoemd.
- Vele duizenden kinderen binnen en buiten Amsterdam voorzien we van een instrument in bruikleen, via het door ons opgezette Instrumentendepot Leerorkest. Meer dan 70 muziekonderwijsinitiatieven uit heel Nederland (in 11 provincies) maken al gebruik van het Instrumentendepot.
- Het Instrumentendepot heeft drie volledig ingerichte ateliers voor hout-, koper-, strijk- en slagwerkinstrumenten plus een leslokaal, administratiekantoor en twee magazijnen. Beroepskrachten en vrijwilligers werken er zij aan zij.
- Het Instrumentendepot biedt kansen aan mensen die een opstap nodig hebben voor de arbeidsmarkt en geeft vakmanschap door aan jongeren via stages en leerwerkplekken.
- Het Leerorkest heeft sterke samenwerkingspartners, zoals het Nederlands Philharmonisch Orkest en Het Concertgebouw, maar ook vele fondsen, de Gemeente Amsterdam, het Ministerie van Sociale Zaken, particuliere donateurs en vrijwilligers die alles in het werk hebben gesteld om deze vorm van muziekonderwijs mogelijk te maken.
- We hebben geweldige steun mogen ontvangen van H.M. Koningin Máxima en van ambassadeurs als Tania Kross, Freek de Jonge, prof. dr. Erik Scherder en vele anderen.



Media highlights 2015-2017

2015 Het Parool, terugblik verkiezing Amsterdammer van het Jaar: Marco de Souza (3 jan. 2015) **NOS Live verslag**, Koningin Máxima doneert Amalia-viool aan Instrumentendepot (16 sept.) **SBS 6 Shownieuws**, tv-item bezoek koningin Instrumentendepot (16 sept.) **RTL Late Night** Marco de Souza, Tania Kross (11 nov.) **2016 Tijd voor Max, NPO 2**, Tania Kross en Leerorkest-leerlingen (22 jan.) **NRC Next & Amsterdam Bijlage**, cover, Wat muziek met kinderen doet (29 jan.) **VPRO R**, 10 jaar Leerorkest (9 maart) **NOS Jeugdjournaal**, lustrumconcert en 10 jaar Leerorkest (9 maart) **Algemeen Dagblad**, column Marjan Berk over Leerorkest en Marco de Souza (10 maart) **DOEN** Een Instrument voor ieder Kind (juni) **Gooi en Eemlander**, Koninklijke onderscheiding Jeroen Thijssen, Leerorkest-voorzitter (30 sept.) **Amsterdambedankt.nl**, ca. 10 jaar Leerorkest (25 juni) **Zest Magazine Nh1816**, Marco de Souza: Het plezier staat voorop (zomer 2017) **AT5**, première Leerorkest-film (15 sept.) **Tijd voor M**, 10 jaar Leerorkest (24 okt.) **Het Parool**, Leerorkest breidt uit naar Curaçao (17 nov.) **LKCA Online**, update Leerorkest: Ik wilde gewoon muziek toegankelijk maken voor ieder kind (13 dec.)



Uitspraken over het Leerorkest

Een simpel idee met groots resultaat, samenspel, respect voor elkaar, betere schoolprestaties en op de eerste plaats plezier. Het betekent zoveel voor de ontwikkeling van een kind.

— Tania Kross, mezzosopraan

Bij het Leerorkest leer je dat muziek maken samenspelen is.

— Freek de Jonge, cabaretier en Hella de Jonge, kunstenares

Kennis nemen van elkaars cultuur, plezier in de muziek en plezier met elkaar. Samen spelen is culturele kruisbestuiving op z'n best!

— Edwin Rutten, acteur, presentator, jazzzanger

Door het Leerorkest groeit het besef dat samen musiceren voor alle jongeren een recht zou kunnen zijn.

— Jan Raes, algemeen directeur Koninklijk Concertgebouworkest

Toen ik de kinderen zag spelen, zo stralend, snapte ik de waarde van het Leerorkest meer dan ooit.

— Maartje van Weegen, radio- en tv-presentatrice

Wat moet het toch heerlijk zijn om anderen en jezelf levenslang blij te kunnen maken met dat mooie spel.

— Gerda Havertong, actrice, theatermaker

Een ervaring om nooit te vergeten, wat een talent en inzet van die kinderen.

— Noraly Beyer, voormalig presentatrice NOS journaal

Het Leerorkest: een betere investering in de toekomst van kinderen is niet denkbaar!

— Emmy Verhey, violiste

Alles wat een kind leert van de muziek, leert een kind voor het leven.

— Margriet Vroomans, radio- en tv-presentatrice

Alle positieve eigenschappen brengt muziek bij elkaar, dus ja, daarom moeten kinderen muziek maken!

— Cor Bakker, pianist

mentendepot (27 april) **Het Parool**, Geef uw oude instrument een nieuw leven: Blokker-actie (20 mei) **RTL Koffietijd**, Amalia-viool voor Leerorkest (16 sept.) **NPO Radio 4**, Tania Kross en Leerorkest-leerling (16 sept.) **Cultuur + Ondernemen**, Marco de Souza 'We zijn klaar voor de volgende 10 jaar' (27 okt.) **AT5**, Op bezoek bij Instrumentendepot **NPO Radio 4**, Nooit Meer Slapen, De Basisschool in Symfonie (3 febr.) **De Wereld Draait Door!**, **NPO 1**, optreden kinderen Leerorkest (10 febr.) **NOS 18 uur Journaal**, Iustrumconcert van Marco de Souza (11 april) **Podium Witteman**, **NPO 2**, optreden Leerorkest en Marco de Souza aan tafel (24 april) **NPO Radio 4** Klassiek Geeft actie (25 mei t/m 10 juni) **Stichting** campagne vrijwilligers (december) **2017 Stadsblad De Echo**, column Marco de Souza (maandelijks, 2017) **Algemeen Dagblad**, Leerorkest Drechtsteden: Liefst alle kinderen **ax**, **NPO2**, Jetta Klijnsma Min. Sociale Zaken over subsidie (5 okt) **Het Parool**, Leerorkest krijgt geld voor instrumenten (6 okt.) **NPO Radio 4**, Start Leerorkest op Curaçao (10 okt.) **Delta Lloyd Online**, Wat doet Frank Blom als Vrijwilliger bij het Instrumentendepot (22 dec.) **Management Scope**, uiting Houdt u ook zo van muziek? (sept. & dec. 2017)



We hebben grote stappen gezet, maar kunnen nog veel meer meters maken. Juist nu. Samen met onze huidige én nieuwe partners. Bedrijven en organisaties van de toekomst. Op weg naar muziek voor iedereen.

DIT IS WAT WE MET DE HULP VAN UW ORGANISATIE EXTRA KUNNEN REALISEREN

Het Leerorkest is een pionier. Ondernemerschap zit in het DNA van de organisatie. We hebben in de afgelopen jaren steun gevonden in alle hoeken van de samenleving, van fondsen, bedrijven, particulieren, vrijwilligers, en daarbij elke vier jaar een steeds groter aandeel financiering weten te realiseren vanuit het Kunstenplan van de Gemeente Amsterdam. We bouwen een sterke basis op een gezonde mix van publieke en private steun. **Hoofdsponsors** kunnen op een duurzame wijze onze activiteiten ondersteunen en aan deze nieuwe fase van het Leerorkest meebouwen. Met extra investeringen kunnen we meer kinderen bereiken in die wijken waar de aandacht het hardste nodig is. Niet alleen in Amsterdam, maar — door het delen van instrumenten en kennis — ook op heel veel andere plekken in het land.

■ Duizenden kinderen bespelen inmiddels een instrument dankzij het **Instrumentendepot**. Muziekinitiatieven uit het hele land weten de weg naar ons te vinden. Sinds de oprichting is het echter een constante uitdaging om te voldoen aan de vraag. Er zijn grote landelijke inzamelacties gedaan voor tweedehands instrumenten en donaties, maar dat is niet voldoende. Voor verdere groei is de aanschaf van grotere aantallen **nieuwe instrumenten** van wezenlijk belang. Ook voor **reparatie en onderhoud** zijn extra middelen nodig, zodat de medewerkers en de tientallen vrijwilligers hun werk goed kunnen uitvoeren. De kinderen leren om netjes met hun instrument om te gaan, maar jaarlijks verslijten zij toch gezamenlijk vele snaren, toetsen en kleppen. Ook zijn investeringen in **automatisering en procesverbetering** noodzakelijk voor de realisatie van onze ambities. Ook aanvullende **training en opleiding** op het gebied van instrumentenonderhoud en begeleiding van de vrijwilligers vraagt om extra steun.

■ Het **Expertisecentrum** van het Leerorkest ontwikkelt en documenteert alle inhoudelijke en organisatorische kennis en maakt deze expertise toegankelijk. Zo deelt het Leerorkest haar kennis met een uitgebreid netwerk van muziekprojecten in heel Nederland en België. Wij willen (blijven) investeren in de ontwikkeling van nieuwe lesmethoden, aangepaste muziekstukken en audio-visuele leermiddelen. Steun voor **innovatie** is onmisbaar.

■ Optreden hoort bij het Leerorkest. Het is een belangrijke stimulans, geeft kinderen een extra boost om door te gaan met muziek maken. We willen het aantal uitvoeringen van het Leerorkest in Amsterdam graag verder opvoeren, maar optredens zijn kostbaar. Extra steun voor **concerten** is hierbij van wezenlijk belang. Ook zoeken we continu naar wegen om de **ouderbetrokkenheid** te vergroten en organiseren we rond repetities en optredens extra bijeenkomsten voor ouders.





*‘Samen muziek maken is een magische ervaring.
In een orkest is de klank van elk instrument
belangrijk. De kracht zit in het samenspel.
Zoveel mogelijk kinderen die kracht laten ervaren:
dat is het doel van “Kinderen Maken Muziek”.
Het Instrumentendepot sluit daar uitstekend bij
aan en is onze steun ten volle waard!’*

H.M. Koningin Máxima

HET LEERORKEST IS ER KLAAR VOOR!

Alle seinen staan op groen. Het Leerorkest boogt op een **ijzersterk samenwerkingsverband** van scholen, grote symfonieorkesten, de Gemeente Amsterdam, vele fondsen en sponsors. Dankzij deze partners hebben we onze nieuwe vorm van muziekonderwijs kunnen starten en uitrollen over Amsterdam en Nederland. Daar zijn we enorm dankbaar voor!

We hebben een **compacte, slagvaardige en professionele organisatie**. Onze medewerkers, directie en bestuursleden beschikken over uitgebreide expertise op het gebied van muziekonderwijs, cultuurparticipatie, cultureel ondernemerschap en inkomstenwerving. Het Leerorkest volgt de Code Cultural Governance, de in de kunst- en cultuursector leidende gedragscode.

Continuïteit. We zijn ooit als project begonnen, waar we enkele fondsen voor wisten te interesseren. Nu maken we onderdeel uit van het Kunstenplan van de Gemeente Amsterdam en hebben we vele partners en fondsen aan ons kunnen verbinden. Zonder hen hadden we dit niet kunnen bereiken. Zij zijn ook van wezenlijk belang voor onze toekomst, om nieuwe stappen te zetten, samen met de nieuwe partners bouwen ze het fundament voor de activiteiten van het Leerorkest nu en in de toekomst.

Lage beheerslasten. Sinds jaar en dag gaat het leeuwendeel van onze fondsen- en sponsorinkomsten naar de activiteiten voor kinderen. Met de *hoogstnoodzakelijke* overhead proberen we voor hen zoveel mogelijk te bereiken.



We zijn erg dankbaar voor wat we al hebben kunnen realiseren. Met de hulp van uw organisatie kunnen we nieuwe grote stappen maken. Op weg naar het verwezenlijken van onze toekomst-droom, waarin ieder kind kan genieten van het plezier en de positieve effecten van samen muziek maken.

*We gaan hierover graag met u in gesprek.
Nogmaals veel dank!*

Marco de Souza

Oprichter en directeur
telefoon 06-4626 2373
directie@leerorkest.nl

Michelle Meijerink

Fondsenwerving
telefoon 06-2080 4496
mmeijerink@leerorkest.nl



Ministerie van Sociale Zaken en
Werkgelegenheid



Aedes Liefdeswerk, Amerborgh, Stichting Boemer, Blokker, Stichting Blokker-Verwer, Dienst Werk en Re-integratie Amsterdam, December Tapes Breda, DHV accountancy, Eigen Haard, Freek & Hella de Jonge Stichting, Freshfield Bruckhaus Deringer, Jeugdcultuurfonds, Jongerencultuurfonds Amsterdam, Maaza, Stichting Moi, Polak-Van Weel fonds, ROC Amsterdam, Rotary Amsterdam-Arena, Rotary Amsterdam-Halfweg, Rotary Amsterdam-Oost, Strand Links, Van de Beek & Van Basten Consult, Verenigde Feteris-de Baan en Semper Labor Stichting, VIIA, Zabawas, Zuidoost Partners

Leerorkest & Instrumentendepot Leerorkest werken nauw samen met Basisscholen Amsterdam, Projectenbureau Primair Onderwijs Zuidoost, Muziekschool Amsterdam, Muziekschool Amsterdam Noord, Aslan Muziekcentrum, Het Concertgebouw, Koninklijk Concertgebouworkest, Mocca, Muziekgebouw aan het IJ en BIM-huis, Oorkaan, Memorabele Momenten, Conservatorium van Amsterdam, Het Balletorkest, Klassiek rondom de Klas, El Sistema Nederland, Projeto Guri Santa Marcellina, Kinderen maken Muziek, Méér Muziek in de Klas en vele muziekeducatie-initiatieven in het land.



**Stichting Leerorkest
Stichting Instrumentendepot
Leerorkest**

Hofgeest 139
1102 EG Amsterdam
Telefoon 020-696 8371
info@leerorkest.nl

www.leerorkest.nl
www.instrumentendepot.nl